

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest, IV. Egyetem-utca 4. sz.

A csendőrlegénység illetékeinek emelése.

A csendőrség közel 30 éves fennállása óta, majdnem állandóan létszám-kiegészítési nehézségekkel küzdött. Különösen az utóbbi években, a tömegesebb alosztály szaporítások következtében oly nagy mérveket öltött a létszámhullámlás, hogy a testület minden rendű és rangú tagjainak legnagyobb igyekezete mellett is alig van kilitás a jelen viszonyok közötti létszám-kiegészítés gyökeres szánására.

Legénységünk eme állandó hiányok dacára is fáradhatatlanul s kettőzött szorgalommal és kitartással igyekszik megfelelni a vele szemben támasztott igen sok oldalú követelményeknek. És meg is felelt mindenkor, amit legjobban bizonyít az, hogy szolgálati működése ellen csak legritkább esetekben merültek fel panaszok, ellenben mind gyakoriabbak a hatóságok és magánosok részéről való dicséretes elismerések és megelégedések nyilvánítása. Mindezek dacára mégis tartani lehet tőle, hogy a közbiztonági viszonyok esetleges rosszabbodása folytán mindinkább fokozódó igényeknek, a testületnek jelentékenyen megfogyatkozott legénysége alig lesz képes megfelelni, ha rátermelt és kellő számú növédekkel kiegészíteni nem tudja magát; annál kevésbé, mert tudtommal az utóbbi időben, a mindinkább fokozódó létszámhiány pótlására csak igen korlátolt számban akadnak a csendőrségi szolgálatra minden tekintetben alkalmas jelentkezők s e kényszerhelyzetre való tekintettel sok esetben el kellett tekinteni a jelentkezők minősítésének szigorúbb bírálatától s csak hogy a hiány legálább részben is pótolható legyen, olyan jelentkezőket is fel kellett venni, akik normális viszonyok között, erre a fontos szolgálatra, talán alkalmasoknak se találhattak volna; s akik csak a tüzpróbát fényesen kiállott régebbi csendőrök és altisztek vezetése és folytonos szigorú felügyelete mellett alkalmazhatók eme felette fontos és felelősségteljes csendőri szolgálatra.

Ennek a nagy létszámhullámlásunk, más jelentéktelenebb körülmények mellett, az volt a fő oka, hogy a csendőrlegénység javadalmozása nem állott arányban a megélhetési viszonyokat megnehezítő drágaság folytonos fokozódásával. A mérvaló körök ugyan minden lehetőséget elkövettek, hogy a legénység anyagi helyzete, a megélhetési viszonyoknak megfelelően fokozatosan javittassék, de mert ez, az ország pénzügyi helyzeténél fogva még sem volt abban az arányban elérhető, amint azt az utóbbi időben országsszerte hirtelen és erősen fokozódott drágaság szükségessé tette volna, nagytámas nélkül állíthatjuk, hogy a csendőrlegénység csak nagyon is szigorú és észszerű beosztással tudta magát fenntartani; a nagyobb családudal bíró legénység pedig úgyszólván

nélkülözésekkel küzdve tengődött máról-holnapra; arra természetesen nem is gondolhatott, hogy előre nem látható költségek fedezésére, esetleg öreg korára néhány fillért meg is takaríthasson.

Ilyen viszonyok mellett nem lehetett csodálkozni, hogy a legénységnek eme — a kilépett csendőrök útján közismertté lett — kevésbé biztató helyzetét látva, még a csendőri szolgálatot kedvelő katonaviselt egyének is tartózkodtak a testületbe való belépéstől s ha mégis megkockáztatták, alig várták és várják, hogy szolgálati kötelezettségüknek megfelelően, leszereljenek és polgári életben keressenek jobb megélhetést, ahol legtöbb esetben nincs kitéve az idő és az éjjel-nappal való szolgálat súlyos viszontagságainak.

Mindezekből nyilvánvaló lett, hogy a csendőrlegénységi létszám-viszonyok rendezését, állandósítását és szikidítását csak az illetékek legsürgősebb és a nagy drágasággal arányban levő felemelésével lehet elérni. Ezt a tarthatatlan helyzetet beküta különben a volt belügyminiszter ur is és hozzájárulását is adta, hogy az illetékek már batálybalépett és még tervbevett felemelése az újonnan kialott Illetékszabályzatban nyilvánosságra hozassék s egyes illetékek már e szabályzat folyó évi május hó elsején való életbeléptetésével egyidejűleg folyósíttassanak is.

Az Illetékszabályzat már batályba lépett üdvös intézkedései a következők:

1. Megszűnt a próbacsendőrk és csendőrk fizetése közötti különbözet, amennyiben előbbiek zsoldja az utóbbinál egyenlően 900 koronára emeltetett.

2. Előnyösen változott a vezénylési pótdíj ideje és összege is, amennyiben az eddigi 24 órai külszolgálat helyett 12 órai külszolgálat után már illetékessé valik és a régi 80 fillér illetve egy korona helyett a zászlós, a járásörmester, örmester és ez. örmester részére 1 kor. 20 fillér, csendőrk és próbacsendőrk részére pedig egy koronában van megállapítva.

3. Lakbért övező családok egyének részére, ha a családtagok száma öt vagy ennél is több, egy 1 ablakos szoba után járó katonai bérszabás szerinti lakbérpótlék engedélyeztetett.

4. A nős legénység áthelyezéskor az eddig engedélyezett 100 kg súlyú mállha szállítása helyett 500 kg súlyú mállhat szállíthat a kinstár terhére.

5. Azok az örsök, amelyekben a nőten legénység három főre vagy még azon alulra is leszáll, az eddigi 60 fillér helyett napi egy korona fenntartási pótlekban részesíttetnek.

6. A családok, illetve a nős csendőregyén nejt bizonyos körülmények között megillető fenntartási járulékok 80 fillérről egy koronára emeltetett fel.

7. A lovas legénység, ha szolgálati lovát három éven

STOWASSER JÁNOS csás. ári és királyi udvari szállító, a cs. és kir. közös hadsereg, a m. kir. honvédség, valamint a m. kir. csendőrség szerződött szállítója és a Ludovika Akadémia házi hangszerek-szolgáltatója, az Orosz és a szabadelmozott Rákóczi tárogató feltalálója Budapest, Lánchíd-utca 5. Gyár: Öntőház-utca 2.

Ajánlja saját gyárában készült összes vonós és fúvó hangszereit és alkatrészeket. Harmonikák erős elpusztíthatatlan hangokkal. Az összes hangszerek javítása olcsón eszközöltetnek. Arjegyrek minden hangszerről külön küldetik. **Magyarország legnagyobb vonós és fúvó hangszerek gyára.**

tnl lovagolja s jó és szolgálatképes állapotban bemutatja, az eddigi egy darab 10 koronás lovaglasi jutalomdíj helyett két darab 10 koronás arany jutalomdíjban részesül.

De emelkedett a gazdasági átalányok összege is, még pedig: a konyhaszerek fenntartási átalánya 34 fillér helyett 50 fillérben, az ágynemű mosatása 4, illetve 8 fillér helyett 6, illetve 10 f-ben, ágynemű javítás két fillér helyett 4 fillérben, téli és nyári takarók tisztítási átalánya 40 f helyett 60 f-ben, szalmazsák és lőszórvánkoshéjak után 24 f helyett 30 f-ben, szalmazsákok töltési és utántöltési átalánya 60 f helyett 80 f illetve 30 f helyett 40 f-ben s végül a loápolási átalány, ami a csendőrlegénységnek már régi óhaja volt, napi 20 fillér helyett napi 40 fillérben lett megállapítva.

Eme, már május hó elseje óta folyósítható illetékek élvezete, különösen a vezénylési pótdíj előnyös megállapítása, a legénység anyagi helyzetére remélhetőleg igen jótékonyan fog hatni. Itt azonban még nem állottak meg az intéző körök, hanem tovább menve eg., az említett illetékszabályzatban szintén ismertetett tervezet szerint a legénység zsoldját es más illetéket is emelni szándékoznak és pedig:

a zászlós és őrmester zsoldját 1300 K-ról 1600 K-ra;

az őrvezető cz. őrmesterét 1100 K-ról 1400 K-ra;

a csendőr és próbacsendőrt 900 K-ról 1000 koronára.

A szolgálati pótdíjat pedig a 20. és 24-ik szolgálati év után engedélyezni szándékolt 100—100 koronával az eddigi 500 koronás maximum helyett 700 koronára.

A járás- és törzsőrmesterek első felszerelésére rendszeresített eddigi 140 korona átalányt 280 koronára; az évi rubaátalányt pedig 116, illetve 120 koronáról 180, illetve 192 koronára.

Az első tömegbetét gyalogosnál 160 koronáról 270 koronára, a lovasnál 190 koronáról 300 koronára, az évi tömegátalányt pedig 110 illetve 120-80 koronáról 176, illetve 186-80 koronára.

A zsold és szolgálati pótdíj tervezett emelése által előmozdítani kívánják a legénységnek a csendőrségi szolgálatban való hosszabb megmaradását. Köztudomású ugyanis, hogy a huszadik szolgálati év után már többnyire nős és családos altisztek csupán amiatt válnak meg a testülettől, mert itteni jövedelmük a gyermekek nevelése, ruházása és iskoláztatása folytán felmerülő kiadásait nem fedezi, arra törekszenek tehát, hogy mielőtt megöregszenek, illetve munkaképtelenné válnának, valamely jövedelmező polgári állást nyerhessenek el s az innen kapott csekély nyugdíjnak az ottani fizetéssel való egyesítése mellett, gondtalanabb megélhetést biztosíthassanak maguknak.

Miután pedig ez a közismert körülmény éppen a közbiztonsági szolgálatnak van legnagyobb hátrányára, mert éppen ezek a tapasztalt altisztek teljesítik az eredményesebb szolgálatot s ezek tanítják és vezetik a testület fiatalabb tagjait is, a zsold és különösen a szolgálati pótdíj fokozatos emelkedésével a testületnél való továbbmaradásra óhajtják őket serkenteni.

A rubázati átalányoknál való feltűnő emelkedést pedig az tette indokolttá, hogy az ipari cikkek árai az utóbbi időben annyira emelkedtek, hogy a legénység az eddigi átalányokból nemcsak hogy a testület tekintélyének megfelelően ruházkodni nem tudott, hanem a gyakran ócska, kopott ruhában való járás mellett is tömegtartozásokkal küzdött.

Figyelembe vette továbbá a felsőbbseg, hogy a járőrvezetői tevékenységgel párosult fontosabb szolgálat szintén díjazandó lenne s e célból napi 20 fillérsnyi járőrvezetői pótdíjat rendszeresített, hogy ezzel a fiatalabb csendőrök ambícióját felkeltse, fokozza s őket az ez irányban való elméleti és gyakorlati tudnivalók elsajátítására serkentse.

Arra való tekintettel pedig, hogy a csekély létszámú őrsök közzgazdálkodásai a mostani drágasági viszonyok mellett a lakszobák fűtése és világítása által, továbbá a drága cselédberék fizetése által annyira tönkremennek, hogy a legénység a legnagyobb áldozatkészség mellett is majdnem nélkülözni kénytelen a fizikai megerőltetéssel járó szolgálat követelményei szerinti jó és bő táplálkozást, a külszolgálatban való étkezésre pedig alig rendelkezik pár fillérrel, ezen a már szinte türethetlenné vált helyzeten akként igyekezik segíteni felsőbbsegünk, hogy a legénységi lakszobák fűtési és világítási költségeit, az ilyenmü eddigi irodai átalányokhoz hasonlóan, a kincstár terhére engedi felszámíttatni, az őrsfőzönök béreinek részbeni fedezésére pedig őrsönként havi 12 korona herpótléket rendszeresített.

Igaz ugyan, hogy ez utóbbi említett illetéktöbbletek és ujonnan rendszeresített illetékek, mint az az illetékszabályzatban is jelezzük van, csak a költségvetés megszavazása után lesznek folyósíthatók, azonban a m. kir. belügy- és pénzügyminiszter uraknak testületünk iránti jóindulatát és atyai gondoskodását ismerve, teljes bizalommal nézhetünk a jövő elé és bizonyosra vehetjük, hogy ez az említett költségtöbblet az 1913. (esetleg 1914.) évi költségvetésbe be lesz allítva s habár ez a többszükséglet már hozzávetőleg is nagyobb összegre rug, mindent el fogunk követni, hogy a törvényhozás által megszavaztassék.

Ugyancsak fontos gondoskodás tárgyát képezte a mostaninál előnyösebb nyugdíjtörvény megállapítása is. Az újabb tervezet szerint az eddigi 5—5 évenként megállapított ellátási összegtől eltérően, a szolgálati idő megszakításaitól is eltekintve, minden tényleges szolgálati év után lesz az ellátási összeg megállapítva, a teljes illetékekkel való nyugdíjazáshoz szükséges 40 évi maximális szolgálati idő pedig lényegesen le fog szállíttatni. S miután ez a nyugdíjtörvény-tervezet előreláthatólag legközelebb a törvényhozás elé kerül, bizvaust remélhetjük, hogy a csendőrlegénység helyzete rövid időn belül lényegesen jobbra fordul.

Ne csüggedjünk tehát, mert amint az a fentiekben is látható, az illetékes körök teljes odaadással fáradoznak a csendőrlegénység anyagi helyzetének javításán; előjáróink pedig sorsunkat szívükön hordva, minden tőlük telhetőt elkövetnek, hogy a szolgálatban való szenvedésünk és odaadó fáradozásunk illő méltánylásban részesíttessék.

Visszatérek a tanulmányom kezdetén eszetelt kedvezőten létszámviszonyokra.

Azt hiszem, hogy ha mindazokról az előnyökről, amiket fentebb felsoroltam, a közös hadsereg és a m. kir. honvédség leszerelő legénysége alkalmas módon és időben tudomást szerezne, egykettőre vége lenne a létszámhiánynak s volna annyi jelentkezőnk, hogy bizvaust válogathatnánk közülök.

Szerintem az lenne a legezéravezetőbb, hogy azok az olvasóink, akik közös hadseregheli vagy honvédségi helyőrségen állomásoznak, igyekeznének alkalmat es mó-

Ha fáj a feje

ne tétovazzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 perc alatt a legmakacsabb migránt és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban. Köszönet Beretvás Tamás gyógyzerész Kispesten. Orvosok által ajánlva Három doboznál ingy. postai szállítás.

A május 23-iki utczaí zavargások. — Katonák behatolnak egy szabadságtéri kávéházba.

dot találni arra, hogy bajtársias beszélgetés közben eme előnyöket az odaváló legénységgel megismertetnék.

Nemcsak a közbiztonságra és a szolgálatra birna nagy horderővel az ekként remélhető tömegesebb jelentkezés, hanem magára a legénységre is, mert hiszen több lévén az őrsön a szolgálatot teljesítők száma, kevesebb fáradság jut egyre-egyre.

Néhány intő szó a leszerelő csendőrökhöz.

Iria Gyenesé J. zsef, volt csendőr.

Az emberiség elégedetlen volt mindig és az is lesz. Polyton a jobb helyzeteket keresi, hajhászsa. Jobb jövő reményében egyik alkalmaztatást a másik után bagyja ott, s bizony sokszor megtörténik, hogy eme legtöbbször meggondolatlan kapkodás közben két szék közt a pad alá esik, eldobja magától a jót a rosszért, a bizonyost a bizonytalanért.

Különösen a még ki nem forrott, meg nem állapodott, ingadozó gondolkodású fiatalabb egyének teszik ezt s csak természetes, hogy a csendőrlégénység hasonló kora tagjai sem képeznek kivételt eme végzetes szokás alól, holott azt hinné az ember, hogy az annyi életismerettel és a társadalom minden körében szerzett tapasztalatokkal rendelkező három, esetleg több éves csendőr mégis csak megfontoltabban cselekszik és nem ül fel a csabos kísértéseknek.

Nem akarok erkölcsi prédikációt tartani és csak embertársaim szeretete és becsülése indít arra, hogy az e téren itt Budapesten, az ország szívében, ahová úgyszólván minden leszerelt csendőr jönni vágyik, szerzett tapasztalataimat ismertessem mindazokkal, akiket illet és a lehető legjobb akarattal és emberbaráti érzéssel kérjem mindazokat a csendőregyénéket, akik akár saját meggondolatlanságuk, akár mások csábításai következtében, úgyszólván minden fontos ok nélkül, egy — lehet — jobb, de teljesen bizonytalan jövő reményében válnak meg a testülettől, — hogy ettől a végzetes lépéstől tartózkodjanak.

Négy éve, hogy a csendőrségtől legnagyobb sajnálatomra meg kellett válnom. Ide kerültem Budapestre. Ez idő alatt több itt élő volt csendőr szomorú életmódjával ismerkedtem meg s őszinte sajnálattal tapasztalom, hogy nap-nap után mindig több volt csendőrrel találkozom, akik itt a fővárosban álláskeresés ügyében fáradoznak, de legtöbbször azt ballom és többeknél tapasztaltam is, hogy csalódást hozott nekik a jobb jövőbe vetett reménység.

Hiszen tagadhatatlan és bizonyos, hogy másutt is meg lehet élni, nemcsak a csendőrségnél. De alapos meggyőződésből állithatom azt is, hogy mindazon pályák közül, amelyek csak nagy ritkán állanak a volt csendőrök számára nyitva, nincs egy sem, amelyik a csendőri állással felérne.

Több olyan számalomra méltó esetet ismerek, amelyek meggondolatlanul leszerelt vagy kifogás alá eső viselkedés miatt a csendőrségtől hivatalosan menesztett volt csendőrökkel itt a fővárosban történtek meg, melyekre nézve a sok közül szolgáljon tanulságul egy jobb reményekkel leszerelt cz. őrsvezető másodaltiszt csalódása.

Nevét kegyeletből elhallgatom. Leszerelés után ide került Budapestre, s rövid idő alatt mint iskolaszolga kapott állást. Később érdeklődve felőle az iskolánál, legnagyobb meglepetésemre azt hallottam, hogy keveselven a fizetést, otthagya a szolgai állást és beállott rendőrnek. Örömmel gondoltam barátomra, hogy valamivel mégis csak jobb javadalmazású állásra talált, de a hitemben is csakhamar csalódtam, mert egy napon, amint a Rákóczi-uton haladok, csodálkozva látom, hogy barátom, szegényes munkás öltözetben, egy nagyobb áruház csomagolóládáit emelgeti. Nem akartam dögáiban zavarni, szó nélkül tovább mentem.

Vagy háromnegyed évig hirt sem hallottam felőle. Már feltételeztem róla, hogy a sok csalódás után meggondolta magát és visszament a csendőrséghez. Csálódtam feltevésemben; bizony még most is a legnagyobb szomorúsággal gondolok arra a találkozásra, mikor újból felfedeztem őt.

Egy hideg téli napon estefelé, az Üllői-uton járva, amint egyik mellékutczába tértem, rég ismert nóta hangja ütődött fülembe. Tovább haladva, egy kis lebujs korcsma elé értem. A korcsma előtt szeneskoesi állott zsákokkal, a hozzá tartozó emberek a korcsmaiban iddógáltak. Ismét felhangzott a közismert nóta, hogy:

Már én többé, már én többé, csendőrkáplír nem leszek,
Kalapomhoz, kalapomhoz, kakastollat nem teszek...

A hangban barátom bangját ismertem fel s a nyitott korcsmaajton benézve, csakugyan ott láttam őt több züllött külsejű ember társaságában. Szeneslegény volt az egykori csendőrszervező. Kormos, piszkos rubájában, reszkető kezében egy pohár pálinkával oly szomorúan tekintett felém, mintha a jókedvű dalolás daczára is eltűnt boldogságát siratná.

Engem is meghatott helyzete s bár tudtam, hogy kellemetlenül fogja érinteni, mégis hozzáléptem és köszöntöttem őt.

— Isten hozott kedves barátom! fogadta köszöntésemet kinos meglepetéssel — de megbocsáss, el kell sietnünk — folytatta tovább s a következő pillanatban intvén társainak, szegyenkezve kezét fogott velem s korcsira szállva, elhajtottak. Könnyes szemekkel meghatottan néztem utána...

Ez csak egyetlen eset a sok közül. De azt hiszem, hogy ebből az egyből leszűrődő tanulság is épen elég arra, hogy azokat, akik meggondolatlanul, előre nem hitosított állás nélkül, csupán a későbbi szerencse csalfa kísértéseitől csábítatva szándékoznak otthagyni a testületet, ettől a lépéstől visszariaszaza.

De intő példának szolgálhat ez az eset az olyanoknak is, akik rossz magaviseletük miatt kénytelenek otthagyni a testületet. Mert a csendőrségnél a szigorú fegyelem, méltányos bánásmód, kellő oktatás és fokozott felügyelet mellett, ha nem halt ki belőlük teljesen az emberi érzés és jóakarát, még ember lehet belőlük és később a társadalomnak is hasznos tagjává válhatnak, míg így saját kényük-kegyükre levén utalva, a rossz társaság által vezetettve többé-kevésbé a kikerülhetetlen züllés útjára tévednek s végeredményében, mint az már többekkel megtörtént, a bűn fertőjébe taszítatnak.

BUTOR

kézipénzért v. részletfizetésre legjutányosabban áron
EHRENTREU ÉS FUCHS TESTVÉREKNÉL
 BUDAPEST, VI., TERÉZ-KÖRUT 8. SZ.
 13 Képes árjegyzék ingyen. :: Telefon 88—59.

BUTOR

1. A csendőrség elfogottakat kísér le. — 2. Elfogottak őrizése a Váci-úton. — 3. A katonák egy torlasz eltávolításán dolgoznak. — 4. Táborszó gyalogság a Rákóczi-úton.

A május 23-iki utcai zavargások.

Nevezetes napfogyatkozások.

Habár manapság már kivétel nélkül mindenki tudja, hogy a nap- és holdfogyatkozások egészen közönséges égi tűnemények, a melyeket a csillagászok pontosan megjósolnak jó előre, akár csak a csillagok és a bolygók állását, azért még ma is mindenkor nagy érdeklődéssel várjuk egy-egy nagy napfogyatkozás bekövetkezését.

Ritka embernek volt alkalmja többször is megfigyelni egy-egy teljes napfogyatkozást, mert bizony a tűnemény épen nem gyakori. Habár évenként átlag két-három fogyatkozás van, sőt néha — mint 1935-ben — öt is akad, azért egy-egy országban vagy vidéken sokszor száz esztendő is eltelik, a míg megfigyelhetnek teljes napfogyatkozásokat. Ma már a csillagászat számára ez a ritkaság nem akadály arra, hogy egyetlen napfogyatkozást se mulasztanak el, mert mindenkor szerveznek expedíciókat arra a helyre, a honnan meg lehet figyelni a tűneményt, de régebben: mikor a napfogyatkozásoknak még a lényegével sem voltak tisztában az emberek, olyankor ha valahol hirtelen, váratlanul fényes nappal elsötétült a nap, csaknem mindenütt és mindenkor rémület szállta meg az embereket s e rémület hatása alatt a legfurcsább és legnaivabb magyarázatokkal próbálkoztak meg, hogy a félelmetes jelenségnek okát tudják adni. A fogyatkozások alkalmával mindig azt vették észre, hogy a mindent éltető nap pusztulóban van, mindig kisebb és kisebb lesz, míg egészen eltűnik s azt hitték, hogy a hirtelen beállott sötétség örökös lesz, mert hiszen a napnak vége van. Az ijelelem hatása alatt mindjárt természetfölötti dolgokra gondoltak s ilyenkor a legközelebb fekvő föltevés az volt, hogy az istenség akarja megbüntetni a nap elvevésével a vétkező emberiséget és így aztán minden napfogyatkozás hirtelen jámborakká és ájtatosakká tette az embereket, a kik a rémületben nem tudtak mást csinálni, mint imádkozni és javulást igéroi.

A régi skandinávok meséiben két óriási farkas, Moongram és Fenris szerepel, a melyek állandóan üldözik a napot és a holdat az égen s néha-néha utól is érik őket. Ilyenkor aztán, mikor észrevették, hogy a nap fogyatkozni kezd, tehát a farkas épen bekapni készül őt, a legzélsebbnek tartották, ha megpróbálják elijeszteni a szörnyeteget. Lárját csaptak tehát, ordítottak, zenéltek, doboltak, a hogy csak tudtak, míg végre valóban megijedt a farkas és nem bántotta a napot, a mire mindenki hálaimát mondott a szerencsétlenség elhárulásáért. Más népeknél is megtaláljuk a szörnyetegekben való hitet, a farkasokat, sárkányokat, mik a napra éhesek s mindenütt arra törekedtek, hogy könyörgésekkel lágyítsák meg e szörnyetegeket. Mi sem természetesebb, hogy a nap és a hold mindig ismét épen került ki a bajból, a mi a naiv régiek előtt természetesen azt jelentette elsősorban, hogy a jövőben is csak hasonló könyörgések árán kerül el a katasztrófát, a melyet a napnak, vagy a holdnak véglege elpusztulása okozna. — Ha csak egyszer is megtörtént volna, hogy az emberek csodálkozva megállnak a fogyatkozáskor, nem csinálnak semmit sem, csak várják, hogy mi fog történni, azonnal észrevették volna, hogy a tűneménynek valamilyen természetes oka van, mert hiszen magától elmúlik, a mint hogy magától el is múlt mindig. Nem tettek így, mert a tűnemény különösége épen nem tudta elnémitani őket s ezért a legendák megerősödtek s mély gyökeret vertek mindenütt. Ma természetesen nevetünk már mindazon a sok bolondságon, a mit tudatlan őseink kitaláltak s a kuriózum érdekességének keresésével emlékezünk vissza rájuk.

Az inkák a holdfogyatkozások alkalmával a legkomylyabban hitték azt, hogy a hold megbetegedett s haldokolni kezd, aztán leszakad az égről és leesik a földre. Mivel pedig meg voltak győződve arról, hogy a kutyákat nagyon szereti a hold, előczibálták e szegény állatokat s mindenféle kínzással kényeztetették őket arra, hogy ugassanak, szűküljenek, mintha könyörögnének a holdnak, hogy gondoljon rájuk. S a hold, meghallván kedvenceinek kérését valóban összeszedte minden erejét, leküzdötte a betegségét és újjászületett régi fényének teljességében. A perui indiánok maguk könyörögtek a „Hold anyá-nak s nem hívták segítségül az állatokat.

A történelemben számos esetet találunk, a mikor egyes fogyatkozások fontos eseményeknek is lettek okozói, néha kedvező, néha azonban pusztító irányban befolyásolva az emberek cselekedeteit. Herodotosz meséli az előit, a mikor egy váratlanul bekövetkezett napfogyatkozás — Krisztus előtt 584-ben — megakadályozott egy nagy háborút. A medemiak és lydiniak már egymás-

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésére.

Előlegek értékpapírokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Erzsébet-körut 12.

— Telefon 153-44. szám. —

Alaptőke 1.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Elfogadjunk betéteket a takarékpénztári könyvecskére 1 Oly takarékbetétek után, melyek 1 hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.) 2 Olytakarékbetéti után, melynél a betevő az 1. pontban jelzett felmondási időt ki nem köti, 5 1/2% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamatadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapírokra, sorsjegyekre, vidéki intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezesség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében. Jutányos kamattétel mellett. Utólványok, intézvények és chequék beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költségek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapírokat, idegen pénzeket

5. Felfordított villamosvasuti kocsi a Nagymező-utczában. — 6. Honvédtábor az Abbázia kővályú toronyán, előttük a rendőrséget szállító autómobilok. — 7. Egy tüntető elfogatása. — 8. Katonai parancsnokság az Üllői-úti lakmány előtt. — Egy villamos kocsit szétrombolnak a Szabadság-téren.

A május 23-iki utcazárványok.

sal szemben állottak a csatamezőn, az első összeütközés előtt, midőn egyszerre elsötétült a nap és sötétség borult a földre fényes délben. A harcosok kiejtették kezükből a fegyvert, égi jelnek tekintettek a tüeneményt s nagyon okosan megfordult mindkét fél és nem vitézték meg a csatát.

Ugyancsak Krisztus előtt 413-ban viszont nagy szerencsétlenséget okozott az athéniak számára egy holdfogyatkozás. Nikias éppen visszatérőben volt a szicíliai expedicióról, mikor augusztus 7-ikén éjjel holdfogyatkozás állott be. Nikias megrettent, azt hitte, hogy a fogyatkozás égi intés arra, hogy ne induljon bába, ott maradjon Szcíliában, a mi azután az életébe került. Nem tudta később biztosítani a visszavonulást, a bennszülöttek egész seregét elpusztították, a mi olyan csapás volt az athéniakra, hogy ettől az eseménytől kezdődött meg Athén dekadenciája.

1501 márczius 1-én egy holdfogyatkozás mentette meg Kolumbusz Kristófot az éhhaláltól Jamaika-szigetén. A bennszülöttek megtagadták az élelmet tőle, mire, mint ismeretes, Kolumbusz megfenyegette őket, hogy elpusztítja a holdat — s szavát tartotta. A fogyatkozás bekövetkezett és az indiánok hanyatt-homlok rohantak Kolumbuszhoz kegyelmet kérni.

És minden időben, minden népnél megtaláljuk a babonás félelemnek nyomait, nemcsak az ókorban, de igen gyakran az újabb időkben is. Így például 1878-ban az Egyesült Államokban egy néger ijedtében megfojtotta a napfogyatkozás alatt feleségét és gyermekeit, mert azt hitte, hogy itt a világ vége. A kínaiaknál ma is nagy ünnepi szertartásokat rendeznek olyankor, mikor a nap- vagy holdfogyatkozást várják, abban a hitben, hogy ezáltal ismét helyreállítják a rendet az égitegek mozgásában.

Megemlékre méltó, hogy gyakran akadtak olyan nagyobbzabású szélbámosok is, a kik ki tudták használni az egyes fogyatkozásokat a maguk céljaira is. A jellemző esetek közül a legsikerültebb mindenestre az 1874. április 16-iki napfogyatkozás, a mely Natalban volt látható. A natali gyémántbányák európai tulajdonosa, a ki természetesen a kalendáriumból előre tudta a fogyatkozás bekövetkezését, összehívta a néger munkásait s bejelentette nekik, hogy ma meghal a nap, de ő meg tudja tenni, hogy még egy pár esztendeig ragyogjon, ha hoznak neki egy szép, nagy gyémántot. A naiv négerek alaposan megijedtek erre és eszeveszotten vágták a sziklát, a mig valóban sikerült kihántaniok egy negyvenötkarátos gyémántdarabot, a mit aztán nagy örömmel vittek a ravasz tulajdonoshoz, a ki megnézte a szép drágakövet s így szólt:

— Azt hiszem, ez elég lesz. Menjete nyugodtan dolgozni és a nap föl fog gyógyulni betegségéből mihamarabb.

Ugyancsak Natalban történt, hogy más helyen viszont a bennszülöttek tudták ügyesen kihasználni a napfogyatkozást azzal, hogy azon a napon dupla napszámot követeltek az európai munkaadóktól, mert szerintük aznap két nappal volt egy rövid éjszakával közben s így két napi bér is jár nekik.

Művelt országokban ma már természetesen aligha eshetik meg hasonló eset, mert hiszen a napilapok révén mindenütt tudják előre, hogy mikorra következik be a fogyatkozás, de a műveletlen és vad népek-

nél minden bizonynyal ma is olyan misztikus égi jelenség a napfogyatkozás, mint régente volt s az is marad mindaddig, a mig mindenki meg nem tudja az igazi okát. Sőt még ez sem elcsendő, hiszen a kínaiak pontosan tudták már kiszámítani a fogyatkozások bekövetkezését és a derék Hi és Ho udvari csillagászok kétezer évvel ezelőtt fejükkal fizettek azért, mert elmulasztottak bejelenteni egy napfogyatkozást és mégis máig is azt hiszik, hogy egy sárkány nyeli el a napot és a holdat. A szokatlan természeti tüeneményeknél nem elég az, hogy megértsük őket, nyugodtan csak akkor tudjuk végignézni a lefolyásukat, a mikor már egész gondolkodásunk természettudományossá vált, a mikor már sohasem keresünk természetfölöttiséget a természetben.

KÉPEINKHEZ.

A május 23-iki utcai zavargások.

A budapesti és környékbeli ipari munkásság múlt hó 23-án sztrájkba lépett s a nagy tömeg hatalmával akart tüntetni a főváros utcáin. A sztrájk indító oka lapunk irányán kívül esvén, annak ismertetésébe nem bocsátkozunk s csupán annyit említünk meg a jelen számunkban közölt képek magyarázatul, hogy ez a szándékolt tüntetés messze túlhaladta a rendszer munkássztrájk határait, amennyiben az emberi szenvedély és fékevesztett indulat által vezetett, valósággal kizadássá fajult a szándékolt tüntetés és olyan cselekményekre ragadtatta magát a mások csendes és józan gondolkodású munkásság, ami a közvényt, a személy és vagyonbiztonságot már nagy mérvben veszélyeztetette és így mélyen beleütközött fennálló törvényeinkbe is.

Teljes kézenléttel várta a fővárosi rendőrség azt az óriási emberáradatot, amely az előre bejelentett, de rendőrileg nem engedélyezett felvonulást megkísérelte és meg is tett minden lehetőt a tüntetés elfajulásának megakadályozására. És éppen ez lett az ütközőpont a rendőrség és a munkásság között.

A rendőrséggel szemben tehetetlen munkásság ugyanis személyes ellenállásra való tehetetlenségén feldühödve, tetlegességre vetemedett, közúppal s revolverlövésekkel támadt az őket jogosnak vélt eljárásukban korlátozó rendőrökre; majd pedig a rendőrök által való szétszórás után az élettelen tárgyakra, utcai lámpákra, üzleti kirakatokra, közlekedő villamoskocsikra vetette magát, tört, zúzott, rombolt, pusztított mindent, ami elébe akadt, nem kimélt sem köz- sem magánvagyon, magával ragadta a főváros munkás és munkátalan tömegét, nem törődve az áldozatul esett több emberélettel, a számtalan sebesüléssel és a milliókra rugó kárral, valóságos anarchiává fejlődött fékevesztettségében; csak a gyorsan összpontosított több ezerfőnyi gyalog és lovas katonaság s a mintegy 700 főnyi csendőrségi karhatalom által sikerült őket elnyomni s további garázdálkodásaikat meggátolni.

Nem akarjuk mindezeket és azt a milliókra rugó kárt, amit a köz- és magánvagyonban okoztak, teljesen a munkásság rovására írni, mert hiszen a megejtett rendőri és bírói nyomozat már eddig is felderítette, hogy az elkövetett erőszakoskodások és rombolások legnagyobb

Merkur kerékpárok

Csendőrségi alkalmazottak kerékpárakból 20 kor., alkatrészekből és gumikból 20 % árengedm. részesülnek. Árjegyzéket ingyen és bérmentve küld

DÉRY EDE

legfinomabb gyártmány, gyönyörű kiállítás, rendkívül olcsó áruk teljesjótállás mellett. Csekély havi részletfizetésre. — Gummik, alkatrészek rendkívül olcsó áron. — kerékpár- és varrógépek nagy raktár.

SZEGED.

része a munkások körébe nem tartozó idegen elemek s éretlen subanczok, sőt gyerekek munkája volt csak. Annyi azonban tagadhatatlan, hogy ha a munkásság megfontoltabban cselekedett s a közrend és biztonság fenntartására hivatott rendőrség és a később kirendelt katonái és csendőri karhatalom jóindulatu figyelmeztetéseire hallgatott volna s ha honpolgári kötelességét oly hiven igyekeznek teljesíteni, mint amilyen követelő módon akarja jogait érvényesíteni, mind elkerülhető lett volna az a nagy verontás, az a temérdek károkozás, ami az említett napokon megtörtént.

Igy azonban napokig tartott az ostromállapothoz hasonló helyzet s még nagyon hosszú idő telik el addig míg a töke és a munkásság közötti éles ellentét, mindkét fél óhaja szerint elosztható lesz és a békés együttműködés kora bekövetkezik.

HIREK.

Köszönetnyilvánítás. A május 23-án kitört budapesti utcái zavargások elfojtása alkalmából dr. Boda Dezső, a budapesti m. kir. államrendőrség főkapitánya. május 27-én, 25.913/eln. szám alatt a magyar szent korona országaiboz tartozó csendőrség felügyelőjéhez intézett átiratában, a nagy mérvben megzavart közrendet, személy- és vagyonbiztonságot helyreállító m. kir. államrendőrség ténykedését sikerrel biztosító hathatóságáért az abban részt vett csendőrségi egyéneknek, valamint az érdekelt parancsnokságoknak, — a csendőrség ténykedése feletti elismerésének nyilvánítása mellett, — hálás köszönetét fejezte ki.

KÜLÖNFÉLÉK.

Az elefánt. Régi idők óta megfejthetetlen kérdés volt, hova lesz a természetes halállal kimuló elefánt. Az afrikai utazók és vadászok egybehangzó tanúsága szerint elefánt hullát csak a legritkább esetben, vagy egyáltalán nem találnak. Pedig a régebbi időkben kevésbbé vadásztak elefántra, mint most, úgybogy évek folyamán rengeteg millió elefánt hullatott el, a melynek husát fölfalta ugyan a keselyű s egyéb dögevő állat, csontja azonban megmaradt, csak nem tudni hol. 1894-ben nagy dögvész ütött ki az afrikai állatok között, a mely csaknem valamennyi állatfaját megtizedelt. A gazella, antilop, dámvad és bivaly, a mikor végét közeledni érezte, magános, csöndes, helyet keresett föl, bogy ott nyugodtan mulbasson ki. Könnyen föltehető már most, bogy az elefánt ugyanilyen természeti törvénynek hódol és halála órájában szintén valami csöndes helyre vágyódik. Az ilyen helyekből lesz az elefánttemető. Emin basa, a híres afrikai kutató volt az első, a ki az elefánttemető léteire rámutatott. Állítólag ismerte is az utakat, a melyeken nébány ilyen temetőhöz el lehet jutni. Hogy az ott fölbalmazott óriás kincseket nem vitte magával, sőt még csak a titkát se értékesítette, kizáróan üzleti érzeke biányosságának tulajdonítható. Másik elefánttemetőt Mauch Károly német utazó fedezett állítólag fel. Egy öreg bur, a kit Krügersdorp összes lakói ismernek, beszélte, hogy fiatal korában Mauchnál mint vezető szolgált és egy napon elvezette egy sziklától

körülvev begyszorosboz, a melynek palaczk-alakja volt. Az óriás palaczknak igen szűk nyaka tele volt tömve csonttal, a melynek eredetéről nem voltak kétségben. Rögtön felismerték, hogy itt ezer és ezer elefánt balt el. Mauch és vezetője azután agyarat kutattak, de csak keveset találtak. Ebből arra következtettek, bogy a helyet alkalmasint ismerték a kafferek, a kik már számtalan látogatást tettek az elefánt-temetőben. Egy agg néger ember, a ki fiatal korában egy angol kereskedőt délafrikai útján elkisért, szintén megemlekezik egy elefánt-temetőről. A kereskedő valamikor segéd volt egy londoni rőfőskereskedésben, de azután Délafrikába ment és ott Selaliban rövidárúkereskedést nyitott. Igen gyáva ember híreben állott, a ki puskát kezébe sem mert venni. Annál nagyobb volt bát az általános meglepetés, a midőn egy napon üzletét segédjére bizta, ő maga pedig vadász-expedícióra indult. Hat hónappal később azután bire járt, bogy egy légió négerrel és rengeteg elefánt-csonttal Lorenzo Marquezbé érkezett. Ez 1879-ben történt. A birtelen meggazdagodott kereskedő többé vissza se tért Selaliba, más nevet vett fel és családja ma tekintélyes volna foglal el az angol pénzarisztokrácia körében. Sokáig nem tudták megérteni, miként szerezte oly gyorsan azt a rengeteg elefántcsont-szállítmányt, mig egy napon az öreg néger sokatmondó mosolylyal ki nem jelentette: — En vezettem el egy elefánt-temetőbe, a melynek útját csak én ismertem.

Egy új doktorság. Humoros tervet közöl egy angol folyóirat, mely hölgyek számára készül. Radikális eszköz volna állítólag ez a terv arra, hogy a házi foglalatosságuktól és az otthonról elidegenedett hölgyeket újra visszatérítsék igazi és legfontosabb bivatásukboz. A terv a következőket mondja: «Mivel a szépnem ujabban tudori méltóságokra és kitüntetésekre vágyódik, tehát a praktikus tudományokat nem volna szabad az elméletiek miatt háttérbe szorítani.» — «Szükséges, — mondja az angol lap, hogy a báziaszony bivatása, hivatalosan ép olyan magas polczra állíttassék, mint a tanítóké, az orvosoké stb. Akadémiai fokozatot kellene teremteni nők számára, jó báziaszonyok számára. Legyen ez a fokozat a «bázi tudományok doktorsága» — s ezt a czímet ugyanolyan elismerésben és tiszteletben kellene részesíteni, mint minden egyéb doktorátust, a melyet az egyetem osztogat, sőt még több tiszteletet is igényel, mert a jó báziaszonynak többet kell tanulnia, mint bárki másnak: bármely más tudományágban»... Így szól a tervezet, melyről csak nagyon elfogult emberek mondhatják azt, bogy böles. Mindenesetre azonban jellemző dokumentuma annak, hogy milyen aktuális ez a kérdés mindenütt. Legkivált pedig Angliában. Főleg pedig, hogy milyen sokféle módon iparkodnak azon, hogy a kérdés nyitját megtalálják. Mi csak azt állapíthatjuk meg, hogy ez a megoldás legföljebb azt bizonyítja, hogy egyik bolondság szüli a másikat: a feminista örvöngés a gazdaasszonyi doktorságot. Egmáshoz illenek.

A legrégibb hossz mérték. A legrégibb hossz mérték a melyet az ókorban használtak, az a hosszúság, mely az ember könyökötől a kisujja begyéig terjed. Ezt a mértéket használták már Kr. e. 3500-ban a nagy piramis építésénél és a régi zsidók és más sémi népek is rőffel mérték a hosszúságot. Ez a régi rőf nem volt

POLGÁR SÁNDOR
orvosi műszer- és kötszer gyárosnál
telepe: Bpest, VII., Erzsébet-körút 50.

legutányosabban beszeresethők összes betegápolási tárgyak, kötszerek, fecskendők, m. kir. szab. Polgár-féle sérvkötők, gummihoronyák stb. stb. — Képes árjegyzéket ingyen és bérmentve küld az úrlétezettség, csak megadandó, mily tárgy szükségeltetik.

Ezen hirdetés
halküdése esetén
10% árkedvez-
mény a Csendőrsé-
Lapokól valóznak.

minden népnél egyforma. Egy nagyon régi, az abydoszi romokban talált mérték 25,1 hüvelyk, vagyis 62,34 centiméter hosszú volt míg a későbbi, a melyet kevésbé a görög korszak előtt használtak. 18¹/₂, vagyis 45¹/₂ centiméter hosszú volt. Átlagos hossza tehát ötven centiméter volt. Ez felel meg körülbelül annak a hossz mértéknek is, a melyet a nagy piramis építésénél használtak.

A nők egyenjogúsága Babilonban. A régi Babilonban, az Euphrat és a Tigris között a nőknek épen olyan jogai voltak, mint a férfiaknak. Már a történelem első idejében szerepel Ellat Gula királynő, később a hatalmas Szemiramis, a híres Asurbanipal domborműveken pedig a királyné a lakománál fekvő férje mellett ül. Már Kr. e. a negyedik évezredben a babiloniai nők saját nevük alatt üzleteket kötöttek egymással, adtak és vettek árut vagy pénzt, tanuként szerepeltek a bíróság előtt és vagyonukról tetszésük szerint végrendelkeztek. A férfiak és nők örökösödési joga egyforma volt. A nő számos okmányon mint közvetlen adós vagy kezes, tulajdonos vagy részes szerepel. Egy, Ábrahám idejében kötött társas szerződésben a nők, mint teljesen egyenlő jogú felek szerepelnek. Azóta 5000 esztendő telt el, míg ezt az egyenjogúságot a nők, de még mindig nem mindenütt, ismét elérték.

Adó az agglagényekre. Az amerikai anyák kongresszusa, mely most Chicagóban ülészik — harszot indított az agglagények és gyermektelen házaspárok ellen. Felszólították az összes amerikai államok törvényhozását, hogy hozzanak olyan törvényeket, melyek az olyan agglagényeket és gyermektelen házaspárokat, a kiknek legalább 100 korona heti jövedelmük van, kötelezzék arra, hogy egy elhagyott vagy árva gyermek eltartásáról gondoskodjanak. Mielőtt ezt az akciót elhatározták, Coulter dr., a newyorki gyermekbíróság egykori elnöke tartalmas beszédben indokolta meg ezt a határozatot: „Nincs nagyobb igazságtalanság a földön — mondotta a szónok — mint hogy az agglagénynek ugyanannyi jövedelme van, mint a hasonló pozícióju családapának, a kinek feleségéről és gyermekeiről is kell gondoskodni. Az előbbi szociális szempontból here, a másik pedig hasznos és munkás tagja a társadalomnak, de viszont az egyiknek kétségbeesett küzdelmet kell folytatnia a maga és családja megélhetéséért, míg a másik kényelmes és gondtalan életet él. Itt az államnak kellene közbelépnie és megkísérlnie, hogy legalább némiképen kiegyenlítse ezt az ellentétet. Az agglagényeket, a kiknek megfelelő jövedelmük van, kény-

szersék arra, hogy vagy magukhoz fogadnak valami elhagyott szegény gyereket, vagy pedig fizessenek évi 800 koronát, ezen elbánásban részesüljenek az olyan házaspárok is, a kiknek kétesztendei házasság után nincs még gyermekük.

Szerkesztői üzenetek.

A szerkesztőség a szolgálattal kapcsolatos kérdésekre és névtelen levelekre nem válaszol, kéziratot vissza nem ad, levélben pedig csak igen kivételes oly esetekben válaszol, ha a válasz — kényességénél fogva — nyilvánosan meg nem adható. Kérjük ennél fogva olvasóinkat, hogy leveleikkel bélyeget ne küldjenek.

Vitatkozók. Az 1890. évi I. t.-cz. 1. §-ában felsorolt utak — ha az azokon való ellenőrzés nélküli közlekedés az óró gabonátvau kárt tehetne — egyes vidékeken sorompókkal zárva vannak el. Ezen sorompókat nevezik *értékapuknak* s a törvény 114. §-a csupán ezekre vonatkozik.

K. J. őrsz. 1. A laktanya-szabályzat világosan intézkedik. Egyebet mi sem mondhatunk. 2. Ezen kérdés szabályainkban nincs rendezve, felsőbb helyről kellene döntést kérni. 3. Természetesen.

S. J. esendőr. 1. Idejekorán kell kérni. 2. Tizedes zsoldja napi 40 fillér, póttdija havi 20 korona; cz. őrmester zsoldja napi 30 fillér, póttdija havi 30 korona.

75548. A gyalog tiszti kard viselhetésének kedvezménye csak a valóságos őrmestereknek adatott meg.

1877. 4. 6. „Az áruló rózsalevél” gyenge; nem közölhető.

Vindolbona. Ha az eset csakugyan úgy történt, a mint azt Ön megírta, akkor a nyomozás — egyes apróbb és lényegtelen hibáktól eltekintve — ügyesen volt vezetve; annál rosszabbul van azonban megírva; azt hisszük, hogy a tényvázlatból van lemosolva.

Vitatkozók. Hírét sem hallottuk.

8100. 1. Nézetünk szerint érvényes. 2. Nem jár.

Cz. P. 1. A törvény elrendeli. 2. Ha közvetlenül lép át, beszámítják kérvényezés nélkül is.

30. B. Kérését illetékes helyre juttattuk.

1509. Junius hó 20-án.

1885. 1. Beszámít. 2. Ha hely van felveszik s ha a feltételeknek megfelel, ki is nevezik.

99. Tudakozódó esendőr. 1. és 2. Az az idősebb, a ki — népiesen mondva — előbb viselte a három csillagot.

Havasai őreg esendőr. Nézetünk szerint jogosult.

MOSKOVITS

anatomiai czipő- és csizmagyár részv.-társ.

M. kir. csendőrség, boszniai csendőrség, cs. és kir. közöshadsereg szerződ. szállító

Budapest, Rákóczi-út 6. sz.

Nagyvárad

Ajánlja elsőrendű chevro- és boxbőrűl készített különlegességeinek szerződéses árban, részletfizetési kedvezmény melletti szállítását. " " "

Kivánatra árjegyzéket bérmentve küldünk

HIVATALOS RÉSZ.

Büntetőjogi döntvénytár.

A Kbtk. 79. §-a a varázsolással, szellemidezéssel s hasonló szemfenyvesztésekkel való üzletszerű foglalkozást tiltja; rendelkezései tehát nyilván nem terjednek ki arra az esetre, midőn a cselekmény által határozott jogtárgy sértetik vagy veszélyeztetik. Mikor a vádlott ily cselekménnyel a babonás sértettet megtévesztette úgy, hogy ez ennek folytán rendelkezett pénzevel oly módon, hogy azt a vádlottnak átadta, csalás forog fenn. (Curia, 1911 okt. 18. 6932 1911. sz. a. III. Bt.)

Büntetés kitöltése más helyett: a büntető eljárás biztosságát megóvó Btk. 374. §-a körébe esik. — A kihágással kapcsolatos bűnpártolás nem lévén büntetendő cselekmény, az aki más helyett elzárás-büntetést tölt ki, csak a Kbtk. 43. §-a alapján büntetendő. (Curia, 1912 jan. 25. 552 1912. sz. a. III. Bt.)

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Szabadság engedélyeztetik.

1912 május 1-től kezdődőleg:

Minden illeték beszüntetése mellett hat hó tartamára: Herold Gyula, VI. számú csendőrkerületbeli főhadnagynak Bezdánba.

Nyugállományba helyeztettek:

1912 június 1-ével:

Szabó Sándor, m. kir. VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint »rokkant, népfölkelési fegyveres szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Jánk.

Sánta József, m. kir. II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megejtett felülvizsgálat alapján, mint »rokkant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Révaufalu.

Okiratilag megdicsértetett:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Lukács Mihály, m. kir. I. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, 25 éven felüli csendőrségi szolgálati ideje alatt teljesített kiválóan buzgó és igen eredményes szolgálataiért.

Modródszki József, m. kir. V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, számos betöréses lopás kiderítése

alkalmával teljesített kiválóan buzgó és eredményes szolgálataért

A magyar szent korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelője által:

Novák István III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, 26 évet meghaladó csendőrségi szolgálata alatt a közbiztonsági szolgálat terén, minden irányban kifejtett eredményes tevékenysége és példás magatartásáért.

A m. kir. III. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Vizi György csendőr ez. őrmester, hossza csendőrségi szolgálati ideje alatt úgy a közbiztonsági szolgálatban, mint a kerületi parancsnokság telefonjánál való alkalmazása alatt mindenkor tanusított kiválóan buzgó és eredményes tevékenységeért, megbízhatóságaért és példás magaviseleteért.

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Bátorfi Vince őrsvezető ez. őrmester, egy tűzvész alkalmával az életbiztonság, valamint a tűzoltás és vagyonmentés körül tanusított fáradhatatlan buzgó és eredményes tevékenységeért, nemkülönben a közbiztonsági szolgálat terén többi időben kifejtett szorgalmáért.

Nyilvánosan megdicsértettek:

A m. kir. V. számú csendőrkerületi parancsnokság által:

Kisuczky József és Vízay Ágoston csendőrok, egy tűzvész alkalmával az életbiztonság, valamint a tűzoltás és vagyonmentés körül kifejtett fáradságot nem ismerő, gyors és buzgó tevékenységükért.

Belisz Mihály próbaesendőr, mert egy, a ruttkai vasutállomáson a szállítókosziból kiszabadult ökröt, — mely megvadulva Ruttkai községen keresztül futtában az emberek testi épségét, sőt életét is veszélyeztette — bator és ügyes eljárásával, két más polgári egyén segítségével ártalmatlanná tett.

Pénzbeli megjutalmazás.

A m. kir. belügyminiszter úr az 1912. évi 48.342 V—b. számú rendeletével, egy rablógylökosság tettesének fáradhatatlan buzgalommal és észszerű ténykedéssel eszközölt kiderítéseért és a tettes elfogásáért, a III. számú csendőrkerület állományába tartozó Daróczy Endre járásörmesternek és Fazekas János I. őrsvezető ez. őrmesternek 200—200 és Gálfi Illés járásörmesternek 100 korona penzjutalmat adományozott.

A m. kir. belügyminiszter úr az 1912. évi 41.705 V—b. számú rendeletével, a közbiztonsági szolgálat terén kifejtett buzgó és eredményes működésükért, a III. számú csendőrkerület állományába tartozott nébai Kovács

Villamos és gőzerőre berendezett gyár átvétel nem képes olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint **REMENYI MIHÁLY**, a Ludovika Akadémia házi hangszerkészítője. Azért ne vásároljon semmiféle hangszert, legyen az hegedű, gordonka, czimbalom, harmonium, harmonika, fa-, rézfúvó-hangszer, húr, sít., mig **Reményi** legjobb képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik **Budapestről, Király-u. 58.** Árjegyzékét költségtérítés díjlanul. Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Az összes hangszerek javítása szakszerűen és olcsón. — Minden hangszerről külön-külön árjegyzék kerendő

Sándor járásörmesternek 150, továbbá az oda tartozó Takács Sándor csendőr cz. őrmesternek 200, Barna Ferencz őrsvezető cz. őrmesternek, Pauló Mátyás, Deés Kálmán és Molnár László csendőröknek, valamint Ádám Mihály volt csendőrnek 30—30 korona pénzzutalmat adományozott.

A m. kir. belügyminiszter úr az 1912. évi 43,847 V—b. számú rendeletével Molnár Salamon, V. számú csendőrkerületbeli törzsörmesternek, hosszú időn át kifejtett szorgalmas és eredményes tevékenységeért, 80 korona pénzzutalmat adományozott.

Előléptettek

1912 május 1-ével:

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Lebó István, Kovács János II., Fangi János és Pauk György őrsvezető cz. őrmesterek, *őrmesterekké*; továbbá

Demeter Sándor, Garai András, Csáthi Lajos és Gyűjtő József csendőr cz. őrmesterek, *őrsvezető cz. őrmesterekké*.

Katonai szolgálati jel:

A II. osztályú legénységi katonai szolgálati jellel ellátott:

a m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

László Imre őrsvezető cz. őrmester, 1912. április 24-én és Török Ferencz őrsvezető cz. őrmester, 1912 máj. 12-én;

a m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Bodnár Lajos csendőr, 1912. május 5-én és Vincz Imre őrsvezető cz. őrmester, 1912 május 18-án.

Házasságra léptek:

A m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Badalay Ferencz csendőr, Róth Máriával, 1908 aug. 26-án, Nagybányán.

Nagy Lajos csendőr, Safár Alojziával, 1909 október 30-án, Czecezen.

Deserán János Őrsvezető cz. őrmester, Drimusch Máriával, 1912 április 28-án, Királymezőn.

Hadrányi András csendőr cz. őrmester, Mátyás Amáliával, 1912 május 14-én, Gálszécsen.

Mozolán János őrsvezető cz. őrmester, Fratricsevics Margittal, 1908 november 18-án, Bálmonostoron.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Dányi Gyula csendőr, Pánik Verával, 1912 május 9-én, Alsórétfalun.

Németh Lajos csendőr, Beszedes Jolán Zauzsannával, 1912 május 11-én, Nyitraivánkán.

A m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Csedő Márton csendőr, Kopatz Klárával, 1912 április 8-án, Bükösön.

Barabás Márton csendőr cz. őrmester, Petrucz Katalinnal, 1912 április 8-án, Nagyenyeden.

Szakács Lajos őrsvezető cz. őrmester, Sebestyén Erzsébet Máriával, 1912 április 6-án, Fogarason.

Mester Sándor őrsvezető cz. őrmester, Hagin Máriával, 1912 április 21-én, Zabolán.

Taus Joachim csendőr, Din Virginiával, 1912 május 6-án, Szászmagyaroson.

A m. kir. VIII. számú csendőrkerület állományában:

Hencz Lajos őrsvezető cz. őrmester, Zöld Teréziával, 1912 május 11-én, Köröstarcsán.

Farkas János őrsvezető cz. őrmester, Szentesi Julianával, 1912 május 11-én, Köröstarcsán.

PÁLYÁZATOK.

Egy irtóki állás a krasznai királyi járásbiróságnál. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 320 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a zilahi kir. törvényszék elnökéhez 1912 június hó 16-ig.

Egy irtóki állás a szegedi királyi törvényszéknél. Fizetés pótlékkal 1400 korona. Lakpénz 720 korona. Magyar nyelv szóban és írásban. Négy középiskolai osztály. Telekkönyvi vizsga. Kérvények a szegedi kir. törvényszék elnökéhez 1912 június hó 22-ig.

VÁRNAY ÉS FIA

Budapest, VI., Liszt Ferencz-tér 9. szám.

**Könyvnyomda,
könyv-, papir- és
írószer-kereske-
dés, a magyar kir.
csendőrségi hiva-
tals nyomtatvá-
nyok legnagyobb
raktára.**

Figyelem! Örjáratilapok beszerzése 1912 június hó 10-ig.

Howvédelmi miniszter úr önagyméltósága által 5242912. sz. a. rendszerezített újfajta sapkák, amelyekben az összes felszerelési cikkek, nyári szürke és fehér ezernakasztjuk raktárunkon a legjutányosabb árban kaphatók.